Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2024/2248

10.10.2024

RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA (EU) 2024/2248

z dne 11. aprila 2024

s pripombami, ki so del sklepa o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2022, oddelek X – Evropska služba za zunanje delovanje

EVROPSKI PARLAMENT,

— ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2022, oddelek X – Evropska služba za zunanje delovanje,

— ob upoštevanju člena 100 in Priloge V Poslovnika,

— ob upoštevanju mnenja Odbora za zunanje zadeve,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0102/2024),

A. ker želi organ za podelitev razrešnice med postopkom podelitve poudariti poseben pomen nadaljnjega povečevanja demokratične legitimnosti institucij Unije z izboljšanjem preglednosti in odgovornosti, izvajanjem koncepta smotrnostne priprave proračuna in dobrega upravljanja človeških virov;

B. ker je Evropska služba za zunanje delovanje (ESZD) odgovorna za upravljanje upravnih odhodkov svojega sedeža v Bruslju ter za mrežo 144 delegacij in pisarn Unije;

C. ker je bila odgovornost ESZD z nizom sporazumov o ravni storitve razširjena tudi na administrativno upravljanje uslužbencev Komisije v delegacijah;

D. ker je naloga delegacij, da z vzpostavljanjem mrež in partnerstev po svetu zastopajo Unijo in njene državljane ter spodbujajo vrednote Unije;

E. ker ESZD ostaja posebna zaradi svoje narave in izvora, kot je bila ob svoji ustanovitvi, ko je bilo združeno osebje nekdanjih oddelkov za zunanje odnose Sveta in Komisije, ki so se jim pridružili diplomati iz držav članic;

F. ker v skladu z notranjimi pravili ESZD generalni sekretar te institucije deluje kot odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil, generalni direktor za proračun in upravo pa ima vlogo glavnega odredbodajalca na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil;

G. ker izvrševanje proračuna urejajo finančna uredba in notranja pravila o izvrševanju proračuna ESZD;

1. ugotavlja, da je proračun ESZD del razdelka 7 večletnega finančnega okvira „Evropska javna uprava“, ki je v letu 2022 skupaj znašal 11,6 milijarde EUR (oziroma 5,9 % vseh odhodkov iz proračuna Unije; ugotavlja, da proračun ESZD v znesku približno 1,1 milijarde EUR predstavlja približno 9,4 % vseh upravnih odhodkov;

2. ugotavlja, da je Računsko sodišče v letnem poročilu za proračunsko leto 2022 preučilo vzorec 60 transakcij uprave, torej številčno enak vzorec kot v letu 2021; je seznanjen z navedbo Računskega sodišča, da upravni odhodki zajemajo odhodke za človeške vire, vključno s pokojninami, ki so v letu 2022 znašali približno 70 % vseh upravnih odhodkov, in odhodke za stavbe, opremo, energijo, komunikacije in informacijsko tehnologijo ter da lahko na podlagi svojega večletnega dela sklepa, da je tveganje pri teh odhodkih na splošno nizko;

3. ugotavlja, da so bile pri 14 (23 %) od 60 transakcij prisotne napake, vendar je Računsko sodišče na podlagi petih količinsko opredeljenih napak ocenilo, da je stopnja napake pod pragom pomembnosti;

4. obžaluje, da Računsko sodišče v letnem poročilu za proračunsko leto 2022 ugotavlja, da je odkrilo dve količinsko opredeljivi napaki pri plačilih ESZD, pri čemer se je ena nanašala na to, da ni bilo veljavne pogodbe, ki bi bila podlaga za varnostne storitve, ki jih je naročila delegacija Unije, druga pa je bila povezana z otroškimi dodatki, ki jih je uslužbenec prejel iz drugih virov, vendar niso bili odbiti od plače;

Upravljanje proračuna in finančno poslovodenje

5. ugotavlja, da je proračun ESZD za leto 2022 znašal 786 947 220 EUR, kar je bilo 2,5 % več kot leta 2021, to zvišanje pa je bilo manjše kot med letoma 2020 in 2021, ko je znašalo 5,0 %; ugotavlja, da je ESZD poleg svojega proračuna porabila tudi 241,4 milijona EUR (vključno z namenskimi prejemki in prenesenimi zneski) sredstev Komisije za kritje upravnih stroškov osebja Komisije, ki dela v delegacijah Unije; ugotavlja, da se je ta znesek v primerjavi z letom 2021 povečal za 14,3 %; ugotavlja, da je ESZD prejela tudi dodatne prispevke za kritje skupnih stroškov osebja Evropskega razvojnega sklada v delegacijah in druge zneske, s čimer se je skupni razpoložljivi proračun ESZD (v sredstvih za prevzem obveznosti) povečal na 1 143,6 milijona EUR, kar je bilo 4,8 % več kot leta 2020; obžaluje, da je bil upravni proračun ESZD za leto 2022 premajhen, čeprav je institucija v mednarodnem kontekstu na začetku leta 2022 odigrala pomembno vlogo in zaradi tega imela večje stroške;

6. ugotavlja, da je bilo v letu 2022 izvršenih 99,99 % končnega proračuna ESZD v obveznostih, kar je bilo še več kot leta 2021, ko je bilo izvršenih 99,37 %, in precej več kot leta 2020, ko je bilo izvršenih 95,01 %; ugotavlja tudi, da je bilo v letu 2022 izvršenih 90,56 % proračuna za plačila, kar je bilo znatno povečanje v primerjavi s 84,47 % v letu 2021 in 82,34 % v letu 2020;

7. ugotavlja, da je končni proračun za sedež ESZD po prerazporeditvah v letu 2022 znašal 308,1 milijona EUR, kar je bilo 4,4 % več kot leta 2021; ugotavlja, da je bil proračuna za prevzem obveznosti izvršen 100-odstotno; ugotavlja, da je bilo izvršenih 87,4 % proračuna za plačila oziroma 269,2 milijona EUR, kar je bilo 30,9 milijona EUR več kot leta 2021, ko je bilo izvršenih 80,8 % plačil;

8. ugotavlja, da je končni proračun za delegacije ESZD po prerazporeditvah v letu 2022 znašal 478,9 milijona EUR, kar je bilo 1,3 % več kot leta 2021; ugotavlja, da je bil proračun za prevzem obveznosti izvršen 100-odstotno; ugotavlja, da je bilo izvršenih 92,6 % proračuna za plačila oziroma 443,4 milijona EUR, kar je bilo v absolutnem znesku 33,3 milijona EUR več kot leta 2021, ko je bilo izvršenih 86,8 % plačil;

9. ugotavlja, da je ESZD izvedla 20 proračunskih prerazporeditev v skladu s členom 29 finančne uredbe, pri čemer je bil proračunski organ obveščen o treh; ugotavlja, da so prerazporeditve skupaj znašale 38,2 milijona EUR, pri čimer se je proračun za delegacije ESZD povečal za 0,9 milijona EUR, proračun za osebje na sedežu ESZD se je zmanjšal za 0,5 milijona EUR, proračun za stavbe in opremo sedeža ESZD pa se je zmanjšal za 0,4 milijona EUR;

10. se zaskrbljenostjo seznanja s poročilom ESZD, da je bil proračun za leto 2022 še posebno velik izziv zaradi novih nalog in naraščajočih tekočih stroškov ter da so blažilni ukrepi vključevali zmanjšanje ali ukinitev vseh nebistvenih odhodkov pri delegacijah, da je bila objava delovnih mest na sedežu in v delegacijah skrbno preučena, več pa jih je bilo zamrznjenih za določeno obdobje, neobvezne posodobitve plač in povišanja delovnih mest so bili prekinjeni ali preloženi, kolikor je bilo to mogoče, izterjava terjatev do tretjih strani pa je bila pospešena, kjer je bilo to mogoče;

11. ugotavlja, da je vojna agresija Rusije v Ukrajini povzročila proračunske pritiske za ESZD, med drugim zaradi rastoče inflacije in prilagoditve plač, skokovite rasti stroškov energije ter stroškov drugih izvajalcev za več vrst blaga in storitev; poudarja pomen vzpostavitve čvrstih in varnih finančnih temeljev za ESZD, pri čemer poudarja njeno ključno vlogo pri učinkovitem izvajanju skupne varnostne in zunanje politike Unije;

12. obžaluje, da se je v letu 2023 nadaljeval proračunski pritisk, zaradi česar se je ESZD odločila, da vsled pomanjkanja denarja za potne stroške v večjem delu leta 2023 ne napoti načrtovanih misij za nadaljnje spremljanje, ki bi nasledile misije za opazovanje volitev; meni, da bi bilo treba ESZD zagotoviti potrebna sredstva, da bi lahko poskrbela za ustrezno nadaljevanje teh pomembnih misij;

13. z zadovoljstvom ugotavlja, da se je število kolokacij z državami članicami in drugimi partnerji EU v delegacijah Unije s 122 v letu 2021 povečalo na 135 v letu 2022; pozdravlja, da je generalni sekretar ESZD sprejel sklep o politiki kolokacije, ki ponuja celovit in pregleden strukturni okvir ter skupna načela in cilje za usklajeno prakso ESZD na področju kolokacije;

14. ugotavlja, da so skupni plačani stroški za misije ESZD v letu 2022 znašali 24,065 milijona EUR, kar je bilo znatno več kot leta 2021, ko so znašali 6,128 milijona EUR, vendar je bolj primerljivo z ravnjo pred pandemijo covida-19 leta 2019, ko je plačani znesek znašal 20,972 milijona EUR; ugotavlja tudi, da ESZD nima ločene proračunske vrstice za misije in potovanja visokega predstavnika/podpredsednika ter da si stroške njegovih misij in potovanj delita ESZD in Komisija glede na namen misije; nazadnje ugotavlja, da je ESZD v letu 2022 krila stroške za šest misij visokega predstavnika/podpredsednika v višini 3 502,73 EUR in stroške zračnega taksija v višini 178 320,76 EUR; poziva ESZD, naj Parlament seznani, kolikokrat je visoki predstavnik/podpredsednik potoval s komercialnimi letali in kolikokrat so bila uporabljena čarterska letala;

15. ugotavlja, da visoki predstavnik/podpredsednik za uradna potovanja pogosto uporablja zasebna najeta letala, in razume, da so potovanja neločljivo povezana in bistvena za mandat visokega predstavnika za zunanje zadeve in varnostno politiko, ki vključuje zastopanje Unije na srečanjih na visoki ravni, konferencah in vrhunskih srečanjih po vsem svetu; meni, da bi morale institucije Unije pri uporabi javnih sredstev Unije prednostno skrbeti za preglednost delovnih dejavnosti in dobro finančno poslovodenje; meni tudi, da bi morali biti člani institucij Unije zgled za javnost, kar zadeva izvajanje podnebnih politik v skladu z evropskim zelenim dogovorom, ki je vodilna pobuda;

16. opozarja na odgovor na pisno vprašanje člana odbora CONT o podrobnostih potovanj visokega predstavnika/podpredsednika z zračnimi taksiji; obžaluje, da je ESZD sicer omenila opravljena potovanja, a ni natančno navedla zneskov, porabljenih za ta potovanja, in ni navedla, katera potovanja in katere zneske je kril proračun ESZD, katere pa proračun Komisije; poudarja, da je pomembno dati te informacije na voljo organu za podelitev razrešnice; ugotavlja tudi, da so se stroški za zračni taksi povečali z 0 EUR v letu 2021 na 178 320,76 EUR v letu 2022, kar je seveda mogoče pojasniti s pandemijo covida-19; priporoča, naj se zračni taksiji uporabljajo le, če ni ustreznih komercialnih možnosti ali kadar obstajajo varnostni pomisleki;

Notranje upravljanje, uspešnost in notranja kontrola

17. ugotavlja, da so bili izredni ukrepi zaradi pandemije covida-19 v letu 2022 postopno odpravljeni in da so institucije začele normalno delovati, vendar so na delovanje ESZD vplivale vojna agresija Rusije v Ukrajini ter varnostne krize v Afganistanu, na Haitiju in v Sahelu; ugotavlja tudi, da je bila za tri delegacije Unije razglašena tretja stopnja evakuacije, kar pomeni, da je bilo le ključnemu osebju dovoljeno ostati v državi napotitve, in sicer v Ukrajini (od februarja 2022), na Haitiju (od junija 2022) in v Burkini Faso (od decembra 2022);

18. ugotavlja, da je generalni sekretar ESZD vodjem delegacij Unije posredoval sporočilo z navodili, v katerem jih je zlasti pozval, naj med krizami pravočasno poročajo („bolj redno, neposredno in sistematično poročanje“); ugotavlja, da so veleposlaniki ESZD razmeroma pozno obveščali o spremembah na terenu, zlasti v Ukrajini in Afganistanu, in se nanje odzivali, kar je privedlo do hitre evakuacije osebja Unije; meni, da bi morala ESZD pregledati svojo metodologijo za obvladovanje tveganj, ki se uporablja za oceno varnostnih razmer uslužbencev v delegacijah Unije;

19. pozdravlja, da je ESZD kot odziv na različne krize v zadnjih nekaj letih julija 2022 ustanovila center za krizno odzivanje, ki se povezuje z zunanjimi partnerji, kot so institucije Unije in države članice, ter združuje diplomatske, varnostne in obveščevalne dejavnosti;

20. ugotavlja, da je bil generalni direktorat za upravljanje virov, ki se bo še naprej posvečal upravnim vidikom vseh kriz, preoblikovan v dva direktorata in da se je število oddelkov z združevanjem podobnih in sorodnih funkcij zmanjšalo s 16 na 13 ter da je bila okrepljena usklajevalna ekipa generalnega direktorja;

21. ugotavlja, da je ESZD leta 2021 ustanovila odbor za notranjo kontrolo, ki se je od takrat sestajal dvakrat letno, da bi višji vodstveni delavci razpravljali o blažilnih ukrepih za odpravo pomanjkljivosti pri notranjih kontrolah;

22. z zadovoljstvom ugotavlja, da v letu 2022 nobena delegacija Unije ni podala pridržkov;

23. ugotavlja, da notranji revizor, služba Komisije za notranjo revizijo in Računsko sodišče revidirajo različne elemente proračuna ESZD; s presenečenjem ugotavlja, da ESZD v letu 2022 ni začela nobenih notranjih revizij, vendar sta bili v letu 2022 dve reviziji zaključeni, tri pa še potekajo; poudarja, da je pomembno skrbno in redno izvajati notranje revizije, zlasti potem, ko je ESZD leta 2021 v svoj sistem notranje revizije uvedla novo metodologijo;

24. ugotavlja, da so štiri kritična priporočila službe za notranjo revizijo v letu 2022 ostala odprta; pozdravlja pozorno spremljanje priporočila o varnosti v delegaciji Unije v Maliju; obžaluje, da so priporočila v zvezi z upravljanjem delegacije Unije v Washingtonu še odprta in da je ustanovitev družbe z omejeno odgovornostjo povzročila zapletena pravna vprašanja; poziva, naj bo Parlament redno obveščen o poteku dogodkov v zvezi s to družbo;

25. ugotavlja, da so inšpekcijske službe ESZD v letu 2022 izdale pet kritičnih priporočil, in ceni, da so bila tri v celoti izvedena ali rešena, zadnji dve pa se pozorno spremljata; poziva ESZD, naj zagotovi dodatne informacije v zvezi z nadaljnjim ukrepanjem na podlagi poročila o razrešnici;

26. poudarja, da postopki javnega naročanja in zaposlovanja v delegacijah Unije, ki so bili lani zaradi ugotovitev Računskega sodišča v središču pozornosti, še vedno povzročajo zaskrbljenost; ugotavlja, da se je ESZD zavzemala za več sprememb finančne uredbe, da bi se upošteval posebni položaj delegacij Unije v tretjih državah; poudarja, da utegne biti določena prožnost upravičena, vendar bi lahko razlike med roki in pravili v različnih državah gostiteljicah privedle do dodatnih napak in nedoslednosti v postopkih javnega naročanja; kljub temu in ob upoštevanju končnega izida pogajanj o finančni uredbi poziva ESZD, naj sprejme potrebne ukrepe, da bi poskrbela za zmanjšanje števila napak delegacij Unije, in Parlamentu poroča o sprejetih ukrepih;

27. ugotavlja, da je delegacija Unije v Združenem kraljestvu 1. februarja 2020 začela delovati v pisarniških prostorih, ki sta jih v preteklosti uporabljala predstavništvo Komisije in pisarna Evropskega parlamenta za stike; z zadovoljstvom ugotavlja, da bodo po podpisu sporazuma o ravni storitve med ESZD in Parlamentom za uslužbence Parlamenta, ki delajo v Londonu, veljale pravice in obveznosti, kot izhajajo iz sporazuma o sedežu za osebje delegacij, in da delegacija Unije v Londonu uslužbence Parlamenta prijavi pri organih Združenega kraljestva v skladu s sporazumom o ravni storitve;

Človeški viri, enakost in dobro počutje zaposlenih

28. ugotavlja, da je bilo do konca leta 2022 v ESZD zaposlenih 5 188 ljudi, od tega 2 419 (46,6 %) na sedežu ESZD, 2 769 (53,4 %) pa jih je delalo v delegacijah in pisarnah Unije, kar je 2,3 % več glede na 5 072 ljudi, ki so delali v ESZD ob koncu leta 2021, in sicer 2 303 na sedežu in 2 769 v delegacijah in pisarnah; ugotavlja, da se je število zaposlenih na sedežu ESZD povečalo za 116 uslužbencev; ugotavlja tudi, da je ESZD za leto 2022 od

proračunskega organa prejela dodatnih 32 ekvivalentov polnega delovnega časa in da so bila štiri delovna mesta (tri AD in eno AST) v okviru upravnega proračuna prerazporejena na Komisijo;

29. ugotavlja, da je bilo ob koncu leta 2022 v ESZD zaposlenih 1 247 uradnikov, 468 začasnih uslužbencev, 596 pogodbenih uslužbencev, 491 napotenih nacionalnih strokovnjakov, 1 573 lokalnih uslužbencev, 144 praktikantov, 39 mladih strokovnjakov v delegacijah in 630 zunanjih, agencijskih in drugih uslužbencev; nazadnje ugotavlja, da je bilo v delegacijah Unije zaposlenih 3 316 uslužbencev Komisije;

30. ugotavlja, da je bilo konec leta 2022 od 1 715 uradnikov in začasnih uslužbencev 881 (51,4 %) moških in 834 (48,6 %) žensk, torej nekoliko več kot leta 2021, ko je bilo 48,1 % zaposlenih žensk; ugotavlja, da je bilo med pogodbenimi uslužbenci 55,9 % žensk, kar je nekoliko manj kot 57,7 % leta 2021, med napotenimi nacionalnimi strokovnjaki pa je bilo 25,1 % žensk, kar je povečanje glede na 22,2 % v letu 2021; vseeno ugotavlja, da so ženske zlasti premalo zastopane na višjih položajih, in sicer v razredih AD 9–12 in AD 13–16, medtem ko so prekomerno zastopane predvsem na delovnih mestih v razredih AST;

31. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je bilo konec leta 2022 na višjih vodstvenih položajih na sedežu in v delegacijah 18 žensk (29,0 %) in 44 moških (71,0 %), kar pomeni rahlo povečanje relativnega deleža žensk glede na 26,8 % leta 2021; pozdravlja, da se je na sedežu delež žensk na višjih vodstvenih položajih povečal s 25,0 % v letu 2021 na 30,6 % v letu 2022;

32. ugotavlja, da je bilo na srednjih vodstvenih položajih na sedežu in v delegacijah konec leta 2022 86 (38,4 %) žensk in 138 (61,6 %) moških; ugotavlja, da to pomeni povečanje deleža žensk s 34,2 %, vendar je ta še vedno nezadovoljiv; pozdravlja tudi, da se je na sedežu delež žensk na srednjih vodstvenih položajih povečal s 40,7 % v letu 2021 na 44,4 % v letu 2022;

33. poziva ESZD, naj še naprej sprejema ukrepe za bolj očitno uravnoteženo zastopanost spolov na vseh ravneh organizacije;

34. pozdravlja, da sta Komisija in visoki predstavnik/podpredsednik v odziv na pozive Parlamenta sprejela akcijski načrt za enakost spolov za obdobje 2021–2025 kot presečni ukrep za vse vidike zunanje politike in prvi korak k pristni feministični diplomaciji; pozdravlja, da ambasadorka EU za enakost spolov in raznolikost še naprej spodbuja politični okvir Unije za ženske, mir in varnost ter zagotavlja udeležbo žensk v vseh diplomatskih in političnih dialogih, ter pozdravlja vzpostavitev mreže diplomatk EU med državami članicami in ESZD za spodbujanje vrednot Unije o raznolikosti in enakosti ter v podporo enakosti spolov drugod po svetu;

35. poudarja, da je v GAP III določeno, da mora 85 % novih ukrepov EU do leta 2025 prispevati k enakosti spolov ter opolnomočenju žensk in deklet, ESZD pa mora pospešiti napredek pri uresničevanju ciljev GAP III s smiselnim osredotočanjem na svoje vsakodnevno delo na ključnih področjih angažiranosti v okviru GAP III, ki med drugim vključujejo odpravo nasilja zaradi spola, spodbujanje spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic, ekonomske in socialne pravice ter opolnomočenje, enakopravno udeležbo in prevzemanje vodilnih položajev;

36. izraža zaskrbljenost zaradi globalnega stanja na področju pravic oseb LGBTIQ+ in naraščajočega nasprotovanja pravicam žensk, enakosti spolov ter spolnemu in reproduktivnemu zdravju in pravicam v državah v razvoju; poziva Komisijo in ESZD, naj obravnavata nazadovanje, kar zadeva priznavanje in varstvo teh pravic; poudarja, da je treba dati prednost ciljno usmerjeni podpori za organizacije civilne družbe in skupnosti, ki se zavzemajo za spolno in reproduktivno zdravje in pravice, pravice žensk, enakost spolov, skupnost LGBTIQ+ in druge marginalizirane skupine, vključno z okrepljenimi ukrepi za dekriminalizacijo homoseksualnosti; opozarja, da bi bilo treba pri najmanj 85 % novih ukrepov v okviru Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa dati prednost enakosti spolov, od tega pa bi jih moralo biti vsaj 5 % posebej namenjenih pravicam in opolnomočenju žensk in deklet;

37. pozdravlja, da so med zaposlenimi v ESZD zastopane vse države članice; vendar ugotavlja, da še vedno obstajajo velika neravnovesja, saj je 25 držav članic zastopanih v vseh kategorijah uslužbencev, medtem ko sta med zaposlenimi le dva državljana Luksemburga (1 pogodbeni uslužbenec in 1 napoteni nacionalni strokovnjak), v kategoriji pogodbenih uslužbencev pa ni državljanov Malte; ugotavlja, da je Belgija najbolj prekomerno zastopana država članica, iz katere prihaja 12,7 % zaposlenih v ESZD, vključno s 15,4 % uradnikov; ugotavlja, da tri države članice nimajo nobenega od 141 veleposlanikov Unije (Madžarska, Luksemburg in Malta), Ciper in Slovenija pa le po enega in torej enega manj kot leta 2021, medtem ko so države članice z največ veleposlaniki Francija z 20, Španija z 18, Italija s 17, Nemčija s 14 in Belgija z 11, kar pomeni, da teh pet držav zaseda 80 od 141 veleposlaniških položajev oziroma 57 %; z zadovoljstvom ugotavlja, da je to zmanjšanje v primerjavi z letom prej, ko je istim petim državam pripadlo 61 % veleposlaniških mest; vendar obžaluje, da se je število veleposlaniških položajev, ki so jih zasedale države članice, ki so se pridružile leta 2004 ali pozneje (EU-13), leta 2022 zmanjšalo na 17 % v primerjavi z 18 % leta 2021; poziva ESZD, naj za zaposlene na srednjih in višjih vodstvenih položajih letno objavi analizo po spolu in državljanstvu; ponovno izraža zaskrbljenost zaradi geografskega neravnovesja, kar zadeva položaj vodij delegacij, in poziva ESZD, naj še naprej izboljšuje geografsko uravnoteženost, da bi zagotovila ustrezno zastopanost državljanov iz vseh držav članic, ki bi odražala njihovo raznolikost, in hkrati spoštovala usposobljenost in dosežke kandidatov;

38. pozdravlja, da ESZD spodbuja prožno in digitalno delovno okolje, ki temelji na zaupanju, da bi povečala učinkovitost, zaščitila zdravje in dobro počutje zaposlenih ter izboljšala ravnotežje med poklicnim in zasebnim življenjem; ugotavlja, da so pravila ESZD o delu na daljavo leta 2022 osebju na sedežu dovoljevala delo na daljavo do tri dni na teden, osebju v delegacijah pa so delo na daljavo dovoljevala en dan na teden; ugotavlja tudi, da so oktobra 2023 začela veljati nova pravila o delu na daljavo in da so prehodni ukrepi vključevali odobritev 10 dni dela na daljavo zunaj kraja zaposlitve za uslužbence na sedežu in v delegacijah, kar je mogoče glede na posamezni primer povečati za zaposlene z zapletenimi družinskimi razmerami; poziva ESZD, naj Parlament obvešča o novih pravilih za delo na daljavo in o tem, kaj o njih menijo uslužbenci in vodstvo;

39. z obžalovanjem ugotavlja, da se je število zaposlenih na dolgotrajnem bolniškem dopustu, daljšem od 50 dni, povečalo z 91 v letu 2021 na 111 v letu 2022, kar pomeni povečanje za 22 %; hkrati ugotavlja, da se v ESZD izvaja več pobud za podporo in izobraževanje uslužbencev o strategijah za preprečevanje izgorelosti, vključno s tem, da se vodstvenim delavcem naloži odgovornost za razumno dodeljevanje nalog in da se v primeru izgorelosti določijo smernice in posebna ureditev delovnega časa, s katerimi se olajša vrnitev na delo; poziva ESZD, naj nadalje preuči, kako bi bilo mogoče čim bolj preprečevati dolgotrajne bolezni, vključno z izgorelostjo, in sprejme potrebne ukrepe, s katerimi bo poskrbela za dobro počutje svojih zaposlenih;

40. pozdravlja, da je ESZD v letu 2022 okrepila svoja prizadevanja in začela izvajati več pobud za ozaveščanje o nadlegovanju, vključno s tednom ozaveščanja proti nadlegovanju oktobra 2022 in sprejetjem novih načel poklicnega ravnanja v ESZD; ugotavlja, da sta bili v letu 2022 vloženi dve prošnji za pomoč v zvezi z nadlegovanjem, pri čemer je bila ena zaključena leta 2022, druga pa leta 2023, obe brez sankcij; ugotavlja, da so bile v letih 2022 in 2023 zaključene še tri prošnje iz leta 2021 in ena iz leta 2020; ugotavlja tudi, da se je leta 2022 povečalo povpraševanje po storitvah mediacije v ESZD, in sicer z 218 primeri mediacije in 19 primeri zaupnega svetovanja; poziva, naj se Parlament sproti obvešča o spremembah števila primerov nadlegovanja in o tem, ali so bile v katerem od njih uvedene sankcije;

41. ugotavlja, da ESZD ne pozna natančnega števila invalidnih zaposlenih, vendar je iz odgovorov v anonimni raziskavi iz leta 2021 razvidno, da je 24 od 1 075 anketirancev navedlo invalidnost, 23 pa kratkotrajno ali začasno invalidnost; pozdravlja dejstvo, da so delegacije Unije pripravile informativne preglede o dostopnosti, v katerih so navedene informacije o primernosti in dostopnosti prostorov delegacije, da bi invalidnim uslužbencem zagotovile ustrezne informacije, preden se prijavijo za zasedbo prostega delovnega mesta;

42. pozdravlja, da ESZD še naprej zaposluje razmeroma veliko praktikantov, saj nudi 63 pripravništev „modra knjiga“, štiri kratkotrajna pripravništva na sedežu in 365 pripravništev v 102 delegacijah; ugotavlja, da se niso financirale ena kratkotrajna praksa na sedežu in 22 praks v delegacijah ter da so jih opravili študenti, ki so morali v okviru svoje študija opravljati prakso, za kar so pridobili akademske kreditne točke; pozdravlja, da so imeli tudi pripravniki, podobno kot zaposleni, koristi od hibridnih ureditev dela v skladu s smernicami, ki jih je izdal generalni direktor za proračun in upravo; znova poziva vse institucije, naj zagotovijo razumno plačilo za praktikante v institucijah;

43. poziva k vzpostavitvi stalne strukture in potrebnih virov za evropsko diplomatsko akademijo, ki bi lahko prispevala k popolnemu razvoju avtonomne diplomacije EU s skupnim diplomatskim zborom, ki bo osnovan na perspektivi EU; meni, da bi morala ta akademija v prihodnosti vključevati sistem izbora, zaposlovanja in usposabljanja Evropejcev, ki so dokončali visokošolsko izobraževanje in niso diplomati držav članic; poudarja, da je treba preučiti in se odločiti, katere načine dostopa do ESZD zagotoviti vsem, ki diplomirajo na tej akademiji;

Etični okvir in preglednost

44. pozdravlja, da ESZD še naprej zagotavlja usposabljanje o etiki na predstavitvah za nove uslužbence in seminarjih za veleposlanike Unije pred njihovo napotitvijo in za vodje administracije; prosi ESZD, naj zagotovi obvezno usposabljanje in s tem poskrbi, da so vsi zaposleni seznanjeni s pomembnimi načeli, kot so etika, preglednost, nasprotje interesov in preprečevanje goljufij;

45. obžaluje, da je urad OLAF leta 2022 preiskal manjše število primerov, povezanih z goljufijami, ki so vključevale odtujitev sredstev Unije s strani uslužbencev delegacije Unije, in da nekatere preiskave še vedno potekajo; poudarja, da mora urad OLAF pred sprejetjem sklepov zaključiti svoje preiskave, a hkrati spodbuja ESZD, naj sprejme vse potrebne ukrepe za hiter odziv na morebitne kritike s strani urada OLAF;

46. ugotavlja, da je ESZD leta 2022 obravnavala 16 zahtev varuhinje človekovih pravic, od katerih se jih je 11 nanašalo na upravne postopke, pet pa na dostop do dokumentov; ugotavlja, da je bilo leta 2022 zaključenih 13 od 16 preiskav in da v 11 primerih ni bilo odkritih nepravilnosti, v preostalih dveh primerih pa so bile ugotovljene delne nepravilnosti ali nepravilnosti; pozdravlja dejstvo, da si ESZD prizadeva doseči 100-odstotno stopnjo izvajanja predlogov ali priporočil varuhinje človekovih pravic;

47. pozdravlja, da je ESZD oktobra 2022 sprejela načela poklicnega ravnanja, v katerih je predstavljeno, kakšno ravnanje se pričakuje od uslužbencev in da morajo ti prijaviti vsa navzkrižja interesov, ki se lahko pojavijo pri opravljanju njihovih nalog, tako da skupini ESZD za etiko pošljejo izpolnjen obrazec; ugotavlja, da ESZD še naprej razmišlja o morebitnih posodobitvah svojega etičnega okvira; poziva, naj bo Parlament v celoti obveščen o vseh dogodkih v zvezi s tem;

48. poudarja, da ESZD sicer ni institucija v smislu člena 13 PEU in nima neposredne vloge v zakonodaji Unije, vendar ima pomembno vlogo, povezano z zakonodajo Unije, kar zadeva odločitve o sankcijah in pogajanja o mednarodnih trgovinskih sporazumih, ki imajo znaten regulativni učinek; ugotavlja, da bi bilo izjemno pomembno, če bi se ESZD na podlagi sporazuma o ravni storitve pridružila registru Unije za preglednost; poziva ESZD, naj objavi vsa srečanja z vsemi vrstami lobističnih organizacij, tudi vodij delegacij Unije, da bi izboljšala preglednost;

49. ugotavlja, da je ESZD leta 2022 prejela štiri izjave o nasprotju interesov, ki so bile obravnavane strokovno in individualno; ugotavlja, da je ESZD zavrnila izdajo dovoljenja za zunanjo dejavnost in da je zaposlenega oprostila opravljanja dolžnosti v zvezi z vprašanji, financiranjem ali vodenjem projektov, povezanih s prejšnjim delodajalcem;

50. ugotavlja, da je ESZD leta 2022 prejela 15 obvestil o dejavnostih po zapustitvi delovnega mesta, od tega tri o nameravani zaposlitvi v zasebnem podjetju; z zadovoljstvom ugotavlja, da je bilo stalnemu uradniku naloženo dvoletno obdobje mirovanja za dejavnost svetovalca odvetniške pisarne;

51. poziva ESZD, naj zaradi občutljive politične vloge nekdanjih višjih vodstvenih uslužbencev in vodij delegacij spremlja njihove položaje; poziva jo, naj sistematično pregleduje potencialno problematične prehode v zasebni sektor ali organizacije iz tretjih držav in naj še naprej spremlja zaposlitve nekdanjih višjih uradnikov do konca obveznega prehodnega obdobja, saj lahko primeri nasprotij interesov, če se ne obravnavajo, ogrozijo izvrševanje visokih etičnih standardov v celotni upravi Unije;

52. z zadovoljstvom ugotavlja, da je ESZD leta 2023 sprejela novo strategijo za boj proti goljufijam, ki se zdaj izvaja; poziva, naj se ga obvešča o izvajanju, k tej temi pa se bo vrnil med razrešnico za leto 2023; hkrati ugotavlja, da ESZD skupaj s Komisijo že izvaja tečaje o goljufijah, ki so obvezen del usposabljanja pred napotitvijo;

53. ugotavlja, da v ESZD poteka razmislek o sprejetju samostojnih izvedbenih določb o zunanjih dejavnostih in nalogah; zahteva, da se Parlament obvešča o rezultatih, in opozarja na pomen tega okvira za zaščito podobe in ugleda Unije, zlasti v primeru vodij delegacij;

54. ugotavlja, da v zvezi z ESZD ni bilo prijavljenih primerov nepravilnosti in da uporablja smernice Komisije o prijavljanju nepravilnosti; kljub temu službo spodbuja, naj sprejme svojo politiko, prilagojeno lastnim posebnostim v zvezi s tem pomembnim vprašanjem, in vzpostavi varen kanal za morebitne prijavitelje nepravilnosti;

Digitalizacija, kibernetska varnost in varstvo podatkov

55. ugotavlja, da ESZD upravlja svoj center za varnostne operacije, ki se ukvarja z obvladovanjem incidentov, nahaja pa se na sedežu službe; svari, da je bilo v letu 2022 potrjenih 129 kibernetskih napadov na ESZD in da je ta zelo verjetno tarča akterjev z ogromnimi viri, ki želijo institucijam Unije povzročati težave, še posebej akterjev, ki jih sponzorirajo tuje države; obžaluje, da je bil zaradi kompleksnosti šele leta 2023 odkrit en večji varnostni incident, ki se je zgodil leta 2022; pozdravlja, da zaupne informacije niso bile ogrožene; poziva ESZD, naj se še naprej močno osredotoča na kibernetsko varnost in hibridne grožnje ter sodeluje z drugimi institucijami Unije in državami članicami, da bi te grožnje prepoznali in čim bolje zaščitili infrastrukturo Unije; poudarja, da sta kibernetska ozaveščenost in program sistematičnega usposabljanja za vse zaposlene, tudi za vodstvo, ključna elementa učinkovitega okvira za kibernetsko varnost;

56. z zadovoljstvom ugotavlja, da Evropski nadzornik za varstvo podatkov v letu 2022 ni začel niti zaključil nobenih poizvedb ali preiskav, posebej usmerjenih v ESZD; pozdravlja odločitev ESZD, da zaradi varnostnih pomislekov ne uporablja programja Microsoft 365, temveč bo še naprej uporabljala notranje aplikacije v oblaku, ki gostujejo v Evropi;

57. še naprej z zadovoljstvom ugotavlja, da je ESZD sprejela politiko gostovanja in da vzdržuje centralni register vseh informacijskih sistemov in tehničnih storitev, povezanih s poslovnimi aplikacijami in storitvami; ugotavlja tudi, da so v primeru informacijskih sistemov v prostorih ESZD tako sistem kot njegovi podatki shranjeni v strežnikih, ki so v neposredni lasti službe in pod njenim neposrednim nadzorom, pooblaščena oseba za varstvo podatkov pa skrbi za zanesljive kontrole varstva podatkov; pozdravlja dejstvo, da informacijski sistemi, ki gostujejo v oblaku, vsebujejo klavzule o varstvu podatkov, ki temeljijo na skupnih priporočilih Evropskega nadzornika za varstvo podatkov in Komisije;

58. ugotavlja, da politika ESZD za odprtokodne digitalne rešitve pomeni, da je odprta koda izvedljiva rešitev, če se po opravljeni oceni šteje, da so vsa orodja in aplikacije enakovredni; ugotavlja, da ESZD uporablja več odprtokodnih proizvodov, da bi ohranila popolno lastništvo svojih podatkov in nadzor nad njimi;

59. poudarja, da je treba zaradi vse večjih geopolitičnih izzivov in kriz po vsem svetu zagotoviti, da se bo EU lahko zanesla na potrebne neposredne informacije o svetovnih vprašanjih, ki se pojavljajo zunaj njenih meja; v zvezi s tem poziva, naj se s povečanjem človeških in finančnih virov ter zmogljivosti okrepijo Obveščevalni in situacijski center EU (EU INTCEN), center ESZD za krizno odzivanje in Satelitski center Evropske unije (SatCen);

Stavbe in varnost

60. ugotavlja, da ESZD zaseda in upravlja zelo kompleksen stavbni fond, ki vključuje sedež v Bruslju ter veliko število pisarn in bivališč za veleposlanike po vsem svetu; ugotavlja, da je v začetku leta 2022 od Komisije prevzela več kot 8 334 m^2 stavbnega prostora, ki ga je prej zasedal urad EPSO;

61. pozdravlja, da je ESZD leta 2022 imela v lasti približno 58 000 m^2 pisarniških prostorov in približno 20 % od 153 veleposlaniških rezidenc; ugotavlja, da po ocenah ESZD skupni prihranki zaradi lastništva teh stavb znašajo približno 20 milijonov EUR na leto; toplo pozdravlja dejstvo, da je ESZD oblikovala politiko za strategijo nabave, ki je bila proračunskemu organu predstavljena leta 2023;

62. ugotavlja, da ESZD od leta 2020 razvija politiko upravljanja pisarn v smeri sodelovalnih in prožnih pisarniških konceptov na sedežu in v delegacijah; poziva k tesnemu sodelovanju z osebjem pri razvoju te politike, da se zagotovi upoštevanje upravičenih pomislekov in stališč;

63. pozdravlja prizadevanja ESZD, da bi zagotovila dostopnost svoje stavbe invalidom in osebam z omejeno mobilnostjo; ugotavlja, da stavba v Bruslju že izpolnjuje te zahteve, in pozdravlja, da je za delegacije Unije v izbirnih postopkih ESZD kot ključno merilo za izbor novih poslovnih stavb predvidena gradnja brez ovir;

64. ugotavlja, da so glavni dodatni stroški za varnost v delegacijah Unije nastali z vrnitvijo ESZD v Kabul kot edino evropsko misijo v Kabulu po prevzemu talibanov, vse slabših varnostnih razmer v državah in na območjih, kot sta Ukrajina in Sahel, ter potrebe po obsežnejši varnostni opremi v delegacijah; ugotavlja, da so bili stroški kriti s preložitvijo in odložitvijo drugih odhodkov;

Okolje in trajnostnost

65. pozdravlja, da je ESZD aprila 2022 podpisala okvirno pogodbo za pomoč pri pripravi sistema za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS) za sedež in delegacije, hkrati pa se strinja, da bo treba zaradi lokalnih omejitev v številnih delegacijah uporabljati enostavnejši sistem okoljskega upravljanja; poziva, naj se Parlament sproti obvešča o rezultatih izvajanja teh shem na sedežu in v delegacijah;

66. pozdravlja, da so se sedež ESZD in 20 stavb delegacij do konca leta 2022 opremili s fotovoltaičnimi paneli in da so se s temi paneli med letom opremile tudi tri delegacije; spodbuja ESZD, naj še naprej razvija namestitev fotovoltaičnih panelov na vseh svojih stavbah, saj se tako izboljšuje okoljski odtis delegacij, ustvarjajo prihranki emisij, energije in denarja, zmanjšuje odvisnost od generatorjev in goriva ter tudi dokazuje, da je ESZD zgled pri podpiranju zelenega dogovora;

67. pozdravlja, da je ESZD leta 2022 pripravila svoj prvi načrt za prevoz na delo, da bi povečala delež uslužbencev, ki potujejo na delo na trajnosten način, da se je število mest za hrambo koles v glavni stavbi ESZD podvojilo in da ESZD še naprej vrača polovico stroškov bruseljskega javnega prevoza uslužbencem, ki ne zaprosijo za parkirno kartico;

68. obžaluje, da sporazumi o skupnih prostorih ne vključujejo klavzul o trajnostnosti; ugotavlja, da bi ESZD jasno pokazala svojo zavezanost okoljski trajnostnosti, če bi ti sporazumi v prihodnosti vsebovali tudi jasen element o izpolnjevanju nekaterih okoljskih standardov in ciljev; poziva ESZD, naj preuči izvedljive možnosti in spodbuja posodobitve energetske učinkovitosti tudi v delegacijah, ki delujejo kot kolokacije;

69. opozarja, da neposredni in posredni učinki podnebnih sprememb ogrožajo svetovni mir in varnost, hkrati pa poglabljajo obstoječe ranljivosti in neenakosti ter ogrožajo človekove pravice; poziva Komisijo in ESZD, naj oblikujeta in izvajata močno podnebno diplomacijo EU, da bi spodbujala mednarodno sodelovanje pri uresničevanju ciljev Pariškega sporazuma, okrepila zunanjo razsežnost novega zelenega dogovora in zagotovila oprijemljivo podporo ambicioznim ciljem za zmanjšanje emisij CO_2 v tretjih državah;

Medinstitucionalno sodelovanje

70. pozdravlja, da se je ESZD leta 2022 s Parlamentom dogovorila o dveh sporazumih o ravni storitve, pri čemer se je prvi nanašal na napotitev uradnikov Parlamenta v prvotno postavo treh delegacij (OZN v New Yorku, Afriška unija v Etiopiji in ASEAN v Džakarti), kjer se bo napoteno osebje vključilo v pododdelek za parlamentarne zadeve političnih oddelkov delegacij, drugi pa na uradnike Parlamenta v pisarnah za stike v Londonu in Washingtonu;

71. ugotavlja, da se postopek nadomestitve medinstitucionalnega sporazuma med Parlamentom in Svetom iz leta 2002 o dostopu Parlamenta do tajnih podatkov na področju skupne zunanje in varnostne politike (SZVP) nadaljuje zelo počasi ter da je bil leta 2022 kot kaže le en tehnični sestanek, še eden pa je bil leta 2023;

72. pozdravlja izjavo ESZD, da odlično sodeluje z uradom OLAF, Evropskim javnim tožilstvom in Računskim sodiščem ter da med temi institucijami potekajo redna srečanja in izmenjave informacij; pozdravlja tudi, da se ESZD pogaja o namenskih delovnih dogovorih med ESZD in Evropskim javnim tožilstvom, ter poziva, naj se Parlament sproti obvešča o napredku pri teh pogajanjih;

73. poziva ESZD, naj pri pogajanjih o namenskih delovnih dogovorih z Evropskim javnim tožilstvom poudari pravila o javnem naročanju, saj lahko nekateri postopki vključujejo zelo občutljive in celo varnostne informacije;

74. pozdravlja, da ESZD dejavno sodeluje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov prek pooblaščene osebe za varstvo podatkov, vključno s sodelovanjem na okroglih mizah, srečanjih za opredelitev prihodnjih ciljev mreže pooblaščenih oseb za varstvo podatkov in prispevanjem k delovni skupini za mednarodne prenose;

75. pozdravlja, da ESZD tesno sodeluje z varuhinjo človekovih pravic, ki je zdaj sistematično vabljena na seminarje pred napotitvijo, na katerih predstavlja svoje delo, da bi povečala ozaveščenost o načelih dobrega upravnega ravnanja;

Obveščanje

76. ugotavlja, da je skupni proračun ESZD za komuniciranje z javnostmi in promocijske dejavnosti znašal 15,352 milijona EUR ter da se je komuniciranje z javnostmi znatno povečalo zaradi ruske vojne agresije v Ukrajini;

77. pozdravlja, da je ESZD sprejela ukrepe za izboljšanje korporativne uporabe družbenih medijev, tudi za uporabo v skladu s pravili o varnosti IT in varstvu podatkov, prav tako pa je posodobila smernice in začasno ustavila plačane oglase v poslovnem računu; ugotavlja tudi, da so bile izdane smernice o zasebni uporabi družbenih medijev;

78. pozdravlja dejstvo, da se je ESZD pridružila pilotnemu projektu Evropskega nadzornika za varstvo podatkov, in sicer projektu odprtokodne platforme družbenih medijev EU Voice in jo spodbuja, naj se pridruži tudi platformi EU Video, pri čemer naj upošteva razvoj njene priljubljenosti; pozdravlja tudi, da ESZD sodeluje z drugimi institucijami Unije, da bi izmenjala izkušnje in primere dobre prakse;

79. ugotavlja, da je proračun za boj proti tujemu manipuliranju z informacijami in vmešavanju, vključno z dejavnostmi dezinformiranja, v letu 2022 znašal skupaj 7,150 milijona EUR; odločno pozdravlja, da je ESZD veliko vlagala v krepitev in vzpostavljanje odpornosti za boj proti dezinformacijam in tujemu vmešavanju v zadeve Unije; poudarja, da je ESZD glavna institucija Unije, odgovorna za preprečevanje tujega vmešavanja;

80. ugotavlja, da je projektna skupina East StratCom povečala svoja prizadevanja za razkritje dezinformacijskih kampanj Kremlja po vojni agresiji Rusije v Ukrajini ter da je tesno sodelovala z neodvisnimi mediji in civilnodružbenimi partnerji v državah vzhodnega partnerstva, da bi se zoperstavila tujemu manipuliranju z informacijami in vmešavanju, in da je so bile izbrane vsebine na spletnem mestu EUvsDisinfo prevedene v več jezikov, vključno z nekaterimi uradnimi jeziki Unije ter ukrajinskim, gruzijskim, armenskim, azerbajdžanskim, ruskim in kitajskim jezikom;

81. poziva delegacije Unije v našem sosedstvu in v državah Zahodnega Balkana, naj povečajo svoje udejstvovanje, da bi podprle dejavnejšo in učinkovitejšo komunikacijsko politiko o evropski perspektivi ter bile pripravljene zagotoviti najboljšo možno pomoč državam, ki izvajajo prodemokratične in proevropske reforme; poziva jih, naj uporabijo bolj verodostojen pristop, ki bo temeljil na dosežkih in københavnskih merilih, predvsem pravni državi, demokraciji in varstvu človekovih pravic, zlasti glede na omejen napredek, ki so ga dosegle nekatere države na Zahodnem Balkanu;

82. poziva delegacije Unije, naj povečajo podporo resničnim demokratičnim akterjem in civilni družbi na Zahodnem Balkanu, odločno in javno obsodijo ukrepe neliberalnih in nedemokratičnih akterjev, ki so v nasprotju z interesi Unije, in poskrbijo, da se bodo sredstva instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III) uporabljala v skladu s cilji Unije;

83. še naprej spodbuja delegacije Unije, naj podpirajo lokalne akterje, organizacije civilne družbe in socialne partnerje v tretjih državah ter sodelujejo z njimi, da bi spodbujale socialni dialog in dialog o pravni državi, temeljnih pravicah in boju proti korupciji ter razkrinkale kampanje dezinformiranja, ki jih organizirajo tuji državni akterji in ogrožajo demokratične vrednote; poziva delegacije Unije, naj zagotovijo logistično in tehnološko podporo zagovornikom človekovih pravic in domorodnih ljudstev, zlasti ženskam; poziva jih, naj si še naprej usklajeno prizadevajo za večjo prepoznavnost projektov, ki jih financira Unija, zlasti v državah kandidatkah; poziva delegacije Unije, naj pri sodelovanju z regionalnimi partnerji spoštujejo visoke standarde odgovornosti in preglednosti; poziva delegacije Unije, naj zagotovijo, da se sredstva Unije, ki se dodelijo v tretjih državah, uporabljajo uspešno, učinkovito in v skladu z vrednotami, politikami in finančnimi pravili Unije, ki so med drugim zapisana v finančni uredbi, ki predpisuje preglednost kot eno od vodilnih proračunskih načel; poziva, naj se posebna pozornost nameni preprečevanju nepotrebnih birokratskih ovir in podpri upravičencem, da bi se izognili napakam, ki bi vplivale na stopnjo napake; poziva ESZD, naj okrepi delegacije Unije v državah vzhodnega partnerstva; poudarja, da je treba pomagati državam vzhodnega partnerstva, ki so prizadete zaradi ruske vojne agresije v Ukrajino, in njihove državljane učinkoviteje obveščati o politikah Unije;

84. spodbuja ESZD in delegacije Unije, naj pozorno spremljajo stanje demokracije v različnih državah ter zagovornikom človekovih pravic in domorodnim ljudstvom, zlasti ženskam, zagotovijo logistično in tehnološko podporo;

Vojna agresija Rusije v Ukrajini in razmere v Gazi

85. ugotavlja, da je vojna agresija Rusije v Ukrajini zelo močno vplivala na proračun ESZD zaradi naraščajoče inflacije, tudi v številnih delih sveta, kjer ESZD izvaja večino svojih operacij, prav tako pa so se povečali stroški za varnost in opremo IT;

86. ugotavlja, da ima delegacija v Ukrajini 108 zaposlenih, od katerih je bilo pred invazijo približno 60 % lokalnih uslužbencev in 40 % uslužbencev na delu v tujini, ter da je bilo nebistveno osebje teden dni pred začetkom invazije pozvano, naj zapusti državo; ugotavlja tudi, da je imela delegacija Unije v Rusiji januarja 25 uslužbencev na delu v tujini in 36 lokalnih uslužbencev ter dva uslužbenca EIB in da je Rusija aprila 2022 izgnala 18 članov delegacije, potem ko je bilo 19 članov stalne misije Rusije pri EU v Bruslju razglašenih za nezaželene osebe;

87. poudarja, da mora Unija za reševanje sedanjih izzivov in usklajevanje zunanje politike Unije še naprej razvijati trdno in odporno službo za zunanje zadeve z jasnim političnim vodstvom; v zvezi s tem je seznanjen s ključno vlogo ESZD in zlasti njenih delegacij v okviru geopolitičnih posledic ruske agresije proti Ukrajini in posledične potrebe po podpori partnerskim državam po svetu in krepitvi globalnih zavezništev; poudarja pomen, ki ga ima stalno močno politično udejstvovanje in vzvod na dvostranski ravni ter v javni in kulturni diplomaciji, da bi spodbujali vrednote, načela in interese Unije, ter pri strateškem komuniciranju za boj proti dezinformacijam; poziva, naj se vpelje učinkovitejša uporaba razpoložljivih sredstev, da ne bi ogrozili učinkovitosti Unije na mednarodnem prizorišču; poziva ESZD, naj si še naprej prizadeva za posodobitev svojih pristopov ter vlaga v nove spretnosti in zmogljivosti, pri tem pa poveča stroškovno učinkovitost;

88. je izredno zaskrbljen zaradi nadaljnjega sodelovanja madžarskega predsednika vlade Viktorja Orbana z ruskim predsednikom kljub sankcijam Unije in nalogu za prijetje slednjega zaradi vojnih zločinov, ki ga je izdalo Mednarodno kazensko sodišče v povezavi z rusko vojno agresijo v Ukrajini; poudarja, da morajo države članice v skladu s členom 24(3) PEU dejavno in brez pridržkov podpirati zunanjo in varnostno politiko Unije v duhu lojalnosti in medsebojne solidarnosti ter se vzdržati vsakršnega ravnanja, ki je v nasprotju z interesi Unije; opozarja visokega predstavnika/podpredsednika na njegovo obvezo, v skladu s katero mora zagotoviti, da države članice upoštevajo načela iz tega člena, in ga zato poziva, naj Parlamentu poroča o svoji oceni politike madžarskega predsednika vlade glede Rusije in njegovem upoštevanju tega člena Pogodbe ter o vseh morebitnih ukrepih, ki jih je sprejel;

89. odločno obsoja uporabo spolnega nasilja in nasilja zaradi spola kot vojnega orožja v Ukrajini in poudarja, da je to vojni zločin; poudarja, da so poročila o trgovini z ljudmi, spolnem nasilju, izkoriščanju, posilstvih in zlorabah, s katerimi se soočajo ženske in otroci, ki bežijo iz Ukrajine v Evropo, vse pogostejša; poziva države članice, naj obravnavajo posebne potrebe žensk in deklet v sprejemnih centrih ter pri tem poskrbijo, da bodo storitve za podporo osebam, ki so preživele nasilje zaradi spola, takoj na voljo; poziva Unijo ter države gostiteljice in države tranzita, naj nujno omogočijo dostop do storitev na področju spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic; poziva Unijo in njene države članice, naj podprejo organizacije, ki nudijo storitve in zavetišče za begunske ženske in dekleta, ki so preživele nasilje zaradi spola;

90. globoko obžaluje vse spolno nasilje, povezano s konflikti; poudarja, da se ta ciljna oblika surovega spolnega nasilja in mučenja žensk v vojnih konfliktih sistematično uporablja za ustrahovanje in poniževanje prebivalstva; v zvezi s tem močno obžaluje hudo trpljenje žensk med Hamasovimi napadi 7. oktobra 2023, v katerih so, kot je razvidno iz poročila misije OZN in poročila Združenja kriznih centrov na področju posilstev v Izraelu, Hamasovi pripadniki izvajali posilstva in druge oblike okrutnega spolnega mučenja žensk, najstnic in deklic izraelske in drugih narodnosti; obžaluje, da ESZD in Komisija nista prevzeli vodilne vloge ter da sta zamudili pravočasen odziv na te

krute napade; odločno poziva ESZD, naj oblikuje boljšo globalno strategijo za preprečevanje tovrstnih napadov, zagotovi podporo ženskam, ki živijo na območjih tveganja in konfliktnih območjih, ter še naprej javno obsoja vsakršno spolno nasilje in mučenje;

91. pozdravlja, da je visoki predstavnik/podpredsednik 10. oktobra 2023 – kmalu po grozljivem terorističnem napadu Hamasa na Izrael – sklical izredno sejo Sveta za zunanje zadeve; ugotavlja tudi, da je Evropski svet na izrednem zasedanju 17. oktobra 2023 oblikoval skupno stališče o razmerah v Izraelu in Palestini, vključno z akcijskim načrtom z več delovnimi področji; je zelo zaskrbljen zaradi špekulacije, da je utegnil denar davkoplačevalcev Unije porabiti Hamas, namesto da bi bil koristil palestinskemu civilnemu prebivalstvu, zato z zadovoljstvom ugotavlja, da je pregled pomoči Unije Palestini, ki je bil končan novembra 2023 ([1]), pokazal, da doslej ni dokazov o tem, da bi bil denar preusmerjen v nepredvidene namene; je zaskrbljen zaradi resnih obtožb Izraela, da je bilo 12 zaposlenih UNRWA morda vpletenih v teroristična dejanja, in ugotavlja, da je agencija nemudoma prekinila njihove pogodbe, začela preiskavo OZN in imenovala neodvisno skupino za pregled; je seznanjen, da ESZD s stalnim spremljanjem poskuša preprečiti, da bi teroristične organizacije, kot je Hamas, zlorabljale sredstva Unije; ugotavlja, da je pregled pokazal tudi, da Komisija izvaja ustrezne predhodne in naknadne kontrole ter da so vzpostavljeni zaščitni ukrepi učinkoviti; opozarja na nenadomestljivo vlogo agencije pri humanitarnem odzivu v Gazi in pri neprekinjenem zagotavljanju osnovnih storitev ranljivim palestinskim beguncem po vsem Bližnjem vzhodu; poziva ESZD, naj Parlament sproti obvešča o spremembah sodelovanja med ESZD in Palestinsko upravo;

92. priznava, da ruska vojna agresija v Ukrajini in razmere v Gazi finančno obremenjujejo države članice, evropske državljane in delovanje institucij Unije; poudarja pomen pregleda finančnih sredstev, dodeljenih Ukrajini in Gazi, da se zagotovita preglednost in odgovornost pri uporabi teh sredstev.

([1]) Sporočilo Komisiji z naslovom Pregled tekoče finančne pomoči za Palestino, C(2023)8300.